

Ö 1/11

Auktoriserade revisorn A-son har hos Revisorsnämnden (RN) ansökt om förhandsbesked huruvida hon kan åta sig ett uppdrag som styrelseledamot, firmatecknare och delägare i ett aktiebolag som ska bedriva framställning och försäljning av inredningsdetaljer såsom väggdekorationer, hyllor, pallar, hängare, blomstöd och skyltar. Vidare har A-son begärt undantag från anställningsförbudet i 12 § revisorslagen (2001:883).

Av A-sons ansökan till RN framgår följande.

Hon och hennes pojkvän avser att starta ett aktiebolag för att kunna sälja de saker de tillverkar och i aktiebolaget kunna redovisa intäkterna och kostnaderna för verksamheten. Verksamheten är ett fritidsintresse som de båda delar och som de kommer att bedriva i begränsad omfattning vid sidan av sina ordinarie arbeten. Hon har ingen revisionsklient som bedriver liknande verksamhet. Aktiebolaget beräknas under sitt första räkenskapsår omsätta maximalt 25 000 kr. Under därpå kommande räkenskapsår beräknas omsättningen bli mellan 25 000 kr och 50 000 kr. Försäljning ska ske enbart till privatpersoner. De produkter som kommer att tillverkas kommer inte att säljas till hennes revisionsklienter.

Som skäl för undantaget från anställningsförbudet anför A-son följande. Verksamheten i aktiebolaget kommer att vara mycket begränsad och kommer att bedrivas enbart som bisyssla. För att kunna ta ut en skälig lön för utfört arbete vill hon kunna vara anställd i aktiebolaget.

RN meddelar följande besked.

Av 25 § första stycket revisorslagen följer att en revisor inte får utöva s.k. sidoverksamhet – dvs. annan verksamhet än revisionsverksamhet eller verksamhet som har ett naturligt samband med revisionsverksamhet – om utövandet är av sådan art eller omfattning att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet, eller om utövandet på annat sätt är oförenligt med den ställning som följer av behörigheten att utföra lagstadgad revision. Av andra stycket samma paragraf framgår att RN på ansökan av en revisor ska meddela förhandsbesked om huruvida en viss verksamhet är förenlig med kravet i första stycket.

Av revisorslagens förarbeten framgår att sidoverksamhet i form av omfattande affärsverksamhet regelmässigt utgör ett hot mot revisorns opartiskhet och självständighet.¹ RN har tidigare uttalat att frågan om huruvida en revisor kan vara styrelseledamot i ett aktiebolag i vilket sidoverksamhet utövas ska prövas i förhållande, dels till det affärsintresse som revisorn får i det enskilda bolaget, dels till omfattningen och arten av bolagets verksamhet.²

RN konstaterar att uppdraget som styrelseledamot, firmatecknare och delägare i det aktuella aktiebolaget inte medför att A-son kommer att bedriva någon omfattande affärsverksamhet. Av hennes uppgifter framgår vidare att aktiebolagets verksamhet inte heller kommer att innebära några betydande ekonomiska åtaganden eller risker. RN finner att aktiebolagets verksamhet inte är av sådan art och omfattning att uppdrag som styrelseledamot, firmatecknare och delägare rubbar förtroendet för hennes opartiskhet eller självständighet.

¹ Se prop. 2000/01:146, s. 107.

² Se RN:s beslut den 22 mars 2007 i ärende dnr 2007-383 (F 4/07 i RN:s praxissamling) och RN:s beslut den 5 februari 2009 i ärende dnr 2008-1473 (F 1/09 i RN:s praxissamling).

RN bedömer att det aktuella uppdraget är förenligt med bestämmelsen i 25 § första stycket revisorslagen. A-son kan således inneha uppdrag som styrelseledamot, firmatecknare och delägare i bolaget.

A-son erinras om sin skyldighet enligt 21 § revisorslagen att för varje uppdrag i revisionsverksamheten pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för hennes opartiskhet eller självständighet som revisor.

Detta förhandsbesked upphör att gälla om förhållandena ändras eller vid författningsändringar som påverkar de frågor som beskedet avser.

Enligt 12 § första stycket revisorslagen får en revisor endast vara anställd hos ett revisionsföretag eller sådant bolag som avses i 11 § andra stycket revisorslagen (ägarbolag). Enligt 12 § andra stycket revisorslagen får RN bevilja undantag från anställningsförbudet om det finns särskilda skäl. I hittillsvarande praxis har RN i regel beviljat undantag för revisorer som har ansökt om att få tjänstgöra på revisionsbyråer utomlands eller som lärare på deltid i olika sammanhang. I övrigt har RN tillämpat bestämmelsen restriktivt.

A-son har som skäl för sin begäran om undantag från anställningsförbudet anfört att hon vill kunna ta ut skälig lön för utfört arbete i bolaget. Enligt RN:s mening visar begreppet särskilda skäl att undantagsmöjligheten är avsedd för situationer som avviker från normalt förekommande förhållanden. De skäl som A-son har åberopat skulle kunna anföras av varje revisor som vill begära undantag från anställningsförbudet för att bedriva hobbyverksamhet i aktiebolagsform. RN finner därmed att de skäl som A-son anfört inte kan anses vara sådana särskilda skäl som innebär att undantag får medges enligt 12 § andra stycket revisorslagen.

RN avslår ansökan om begäran om undantag från anställningsförbudet i 12 § andra stycket revisorslagen.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, rättschefen Vilhelm Andersson, advokaten Rune Brännström, avdelningschefen Eva Ekström, auktoriserade revisorn Bertel Enlund, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist och auktoriserade revisorn Anita Österholm. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Adam Diamant, revisionsdirektören Sören Bergner samt avdelningsdirektören Johanna Gustafson som föredragit ärendet.